

DENGEGE DENETLEMEAğI BÜLTENİ

DEPREM ÖZEL

EDİTÖRDEN...

Türkiye, 6 Şubat sabaha karşı, tarihinin en yıkıcı depremine uyandı. Kahramanmaraş merkezli ve 10 ilin etkilendiği iki depremin yıkımı çok boyutlu oldu, on binlerce kişi hayatını kaybetti, 100 binin üzerinde bina ya yıkıldı ya da ağır hasar gördü. Türkiye bir doğa olayının felakete evrildiği bir süreç yaşadı, hala yaşıyor.

Depremin olduğu ilk saatlerden itibaren yaşanan koordinasyonsuzluk ve geç müdahale tartışmaları ise bugün gündemdeki yerini koruyor. Türkiye'nin deprem bölgesinde olan bir ülke olmasına karşı, önleyici tedbirlerin alınmamış olması, afet yönetimindeki koordinasyonsuzluk; arama ve enkaz çalışmalarının etkin yürütülememesi, ulaşım, haberleşmede yaşanan aksaklıklar ve deprem bölgelerindeki hijyen, barınma ve güvenlik sorunları hala tartışma konusu.

Bu da, devletin vatandaşların en temel haklarından olan yaşam hakkının korunmasında eksik kaldığına dair soru işaretlerini beraberinde getiriyor. Devletin temel işlevinin vatandaşların can ve mal güvenliğini, yaşam hakkını güvence altına almak olduğu düşünöldüğünde, yaşadığımız afetin ardından tüm bu eksiklikleri sorgulamak, talepte bulunmak ise vatandaşlık hakkı olarak önümüzde duruyor.

Depremlerin ardından büyük bir çabayla oluşturulan toplumsal dayanışma ise başlıklara taşınan bir başka gündem oldu. Vatandaşlar ilk günden bu yana deprem bölgelerine gıda, giyim, hijyen malzemesi ve maddi yardımda bulunurken, bu yardımların özellikle sivil toplum kuruluşları üzerinden yapılması; sivil toplum kuruluşlarının afet yönetiminde etkin rol alması, siyasetin de gündemini oluşturdu.

Depremlerin ardından tartışılan yapı denetimi, imar afları konularının yanında yargı süreçleri de gündemdeki bir diğer konu. Deprem bölgesinde yıkılan binaların sorumluları hakkındaki işlemler; denetlenemeyen veya denetimlerdeki eksiklikler nedeniyle yıkılan yapılarda delillerin karartılıp karartılmadığı konusu uzun bir sürece yayılacak tartışmalara işaret ediyor.

Şubat Ayı "Deprem Özel" bültenimizde tüm bu gelişmeleri, denge ve denetleme perspektifinden sizlere sunarken, depremlerde kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Denge ve Denetleme Ağı olarak, gündemdeki önemli başlıkları derlediğimiz aylık bültenlerimizi 2023 yılında da sizlerle buluşturmaya devam edeceğiz. Ocak ayı bültenimizi ise yaşadığımız depremler nedeniyle ayrıca yayınlamadığımızı da belirtmek isteriz.

Siz de merceğinize takılan, ülke gündemine etki eden gelişmeleri bizlerle paylaşıp bültenlerimize katkı sağlayabilirsiniz.

BÜYÜK YIKIM: DEPREMLERDE 45 BİNDEN FAZLA KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ

Fotoğraf: ABC News

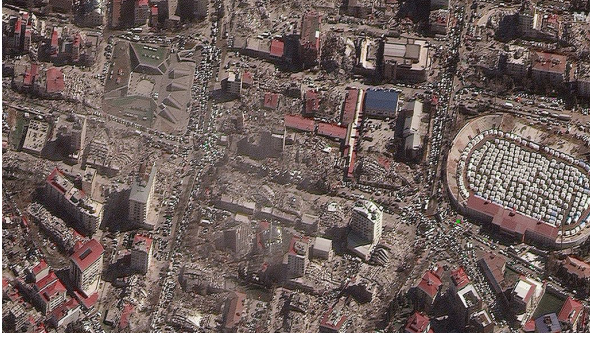
Türkiye, 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve 10 ilde etkili olan depremlerle sarsıldı. Depremlerin ilki saat 04.17'de Pazarcık ilçesi merkezli 7.7 büyüklüğünde, ikincisi ise yaklaşık 9 saat sonra Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde gerçekleşti. Kahramanmaraş merkezli depremler Hatay, Adana, Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır, Adıyaman, Malatya'da da yıkıma neden oldu. 21 Şubat tarihinde ise saat 20.04'te merkez üssü Hatay'ın Defne ilçesi olan 6,4 büyüklüğünde bir deprem daha meydana geldi.

Son açıklanan rakamlara göre depremlerde 45 bin 89 kişinin hayatını kaybettiği, bölgeden 448 bin 18 vatandaşın ise tahliye edildiği belirtildi. Depremlerin doğrudan 13.5 milyon vatandaşı etkilediği belirtilirken, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, deprem bölgesinde 105 bin binanın yıkılmış, yıkılacak veya ağır hasarlı olarak saptandığını açıkladı.

“ Biz ne diyoruz? ”

Türkiye depremlerin çok sık yaşandığı bir ülke. Özellikle 2020 yılında yaşanan Elazığ depremi sonrası uzmanların Kahramanmaraş'ta bir deprem olma riskinin arttığı yönündeki uyarılarına rağmen son yaşanan depremlerdeki yıkım ve sonrasında koordinasyonsuzluk gerekli önleyici tedbirlerin alınmadığını gösteriyor. Deprem gibi bir doğa olayının insanlar için yıkıcı bir afete dönüşmesinde kurumlardaki liyakat, hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkelerinin hayata geçirilememesinin önemi bu afetle beraber daha da görünür oldu.

DEPREM BÖLGELERİNDE 3 AY SÜREYLE OHAL İLAN EDİLDİ

Cumhurbaşkanı kararıyla 3 ay süreyle deprem bölgelerinde Olağanüstü Hal (OHAL) ilan edildi. Resmi Gazetede yayımlanan karar göre, Kahramanmaraş, Hatay, Adana, Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır, Adıyaman, Malatya'da illerinde 8 Şubat 2023 Çarşamba'dan itibaren 90 gün süreyle olağanüstü hal ilan edildi.

OHAL ilan edilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresinin TBMM Genel Kurulu'ndaki oylamasında, CHP, İyi Parti, TİP ve HDP "Anayasa uyarınca Cumhurbaşkanlığının afet yönetimi için halihazırda gerekli yetkilerinin bulunduğu, gerekli ceza hükümlerinin de TCK'da yer aldığı" gerekçesiyle 'ret' oyu kullandı.

Biz ne diyoruz?

Halihazırdaki kanunlar incelendiğinde afet durumlarında devlet yetkililerine oldukça geniş yetkiler verildiği görülmektedir. Ancak, yaklaşık 14 milyon insanı etkileyen ve 10 ilde yıkıcı etkide bulunan depremlerde ihtiyaçların giderilmesi ve yardımların etkin şekilde sağlanması için OHAL'in gerekli olduğu düşünülebilir. Bununla beraber ilan edilen OHAL sadece gerekçesi olan afetle mücadeleyle yönelik uygulanmalıdır. Türkiye'nin geçmiş OHAL tecrübesi düşünüldüğünde ilan edilen OHAL'e ilişkin kaygılar da anlaşılır niteliktedir. 2016 yılında darbe teşebbüsünde OHAL uzun süre uzatılmış ve Türkiye 2017'de bir halk oylaması ve 2018 yılında da bir genel seçimi OHAL koşulları altında yapmıştır. OHAL'in önümüzdeki seçimlere kadar uzatılmaması gerekmektedir.

SOSYAL MEDYAYA ERİŞİM ENGELİ

Kahramanmaraş depremlerinin ardından yardım çağrılarını için yoğun bir şekilde kullanılan sosyal medya ağı Twitter'a (8 Şubat Çarşamba) erişim problemi yaşandı. Kısıtlama gece yarısı saat 01.00'e kadar sürdü. Deprem bölgelerinde yaşananlara dair vatandaşların gelişmeleri takip ettiği, haberleşmenin sağlandığı Twitter'a getirilen erişim kısıtlaması büyük tepkilere neden oldu.

İnternet sitesi Ekşi Sözlük'e de 21 Şubat tarihi itibarıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu kararıyla erişim engeli getirildi. BTK'nın sorgu sayfasında "eksisozluk.com, 21/02/2023 tarihli ve 490.05.01.2023.-100029 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu kararıyla erişime engellenmiştir" ifadelerine yer verildi.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılan açıklama ise, depremlere ilişkin sosyal medya platformlarında, "provokatif paylaşımlarda bulunduğu değerlendirilen" 951 hesap yöneticisinin tespit edilerek ilgili birimlere gönderildiği, 559 hesap yöneticisi hakkında adli işlem başlatıldığı kaydedildi. Cumhuriyet başsavcılıklarının talimatı doğrultusunda 138 şüphelinin gözaltına alındığı, 27'sinin de tutuklandığı kaydedildi.

RTÜK'TEN 3 KANALA CEZA

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası yapılan yayınlarla ilgili toplantısında, Halk TV, Tele 1 ve Fox TV'ye ceza verdi.

CHP'nin RTÜK üyesi İlhan Taşçı sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, TİP İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın deprem bölgesinden katıldığı yayın nedeniyle Halk TV'ye; Merdan Yanardağ ile Emre Kongar'ın 18 Dakika programına ilişkin de Tele 1'e yüzde 5 para, 5 kez de program durdurma cezası verdiğini duyurdu. Bir diğer üye Okan Konuralp de, para cezası alan diğer bir kuruluşun FOX TV olduğunu belirtti.

Biz ne diyoruz?

Özellikle afet anlarında sosyal medyada provokatif paylaşımlar yapılabilir. Bunlara ilişkin alınan önlemler, vatandaşların alternatif bilgi kaynaklarına ulaşma ve bilgi edinme haklarını kısıtlayıcı olmamalıdır. Özellikle arama-kurtarma faaliyetlerinde yaşanan koordinasyonsuzluk sırasında önemli bir bilgi paylaşım platformuna dönüşen sosyal medya mecralarına yönelik yapılan engelleme, süreci de bir ölçüde sekteye uğratmıştır. Sosyal medya ve internet sitelerine uygulanan erişim engelleri gibi kararlar ifade özgürlüğü ve bilgi edinme haklarının ihlali niteliğindedir. Bu çerçevede RTÜK tarafından çeşitli yayın kuruluşlarına verilen cezalar da basın ve ifade özgürlüğü anlamında kaygı vericidir.

Fotoğraf: Erdem Şahin, EPA Photos.

TÜM TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİM

Depremlerin ardından tüm Türkiye'de üniversiteler için uzaktan eğitim kararı alındı. Yüksek Öğretim Kurulu'nun (YÖK) "2022-2023 eğitim öğretim yılı bahar döneminin uzaktan öğretim yoluyla tamamlanması" kararına göre, derslerin teorik kısmı uzaktan eğitim ile yapılırken, uygulamalı kısımları Nisan ayından sonraya bırakılacak. YÖK, Nisan ayında hibrit eğitime geçilip geçilmeyeceğini yeniden değerlendirecek. Uzaktan öğretime devam kararı alınırsa uygulamalı eğitimler yaz döneminde yapılacak veya güz dönemine ertelenecek.

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ise YÖK'ün kararının yürütmesinin durdurulması talebiyle dava açtı. Uzaktan eğitim kararının, eğitim hakkına orantısız bir müdahale olduğunu savunan sendika, "Uzaktan öğretime devam edecek öğrencilerin kaçının internet erişimi veya bilgisayar imkanı olduğu muammadır. Yurtlardan tahliye edilen öğrenciler arasında depremzede öğrenciler de bulunmaktadır. Haliyle bu öğrencilerin çoğunun yurtlarından çıkıp dönecekleri bir evi dahi bulunmamaktadır. Bu açıdan alınan kararın depremin sonuçlarını ortadan kaldırmaya dahi hizmet etmediği açıktır" açıklaması yaptı.

Biz ne diyoruz?

Üniversite eğitimi sadece dersliklerde alınan eğitimlerden ibaret değildir. Üniversite aynı zamanda kampüste öğrencilerin birbirleriyle etkileşim halinde olduğu bir sosyal alandır. Pandemi sırasında uzun süre uzaktan eğitime maruz kalmış üniversite öğrencileri tekrar evlerine bilgisayarlarının başına dönmek zorunda bırakılmıştır. Çeşitli uzmanlar depremzedelerin barınması ile ilgili başka alternatiflerin de altını sıklıkla çizmişlerdir. Konunun paydaşlarından yükselen itirazlara rağmen bu kararda ısrar edilmesi sonucu üniversite öğrencileri mağdur duruma düşürülmüşlerdir. Bir afet sürecinde şüphesiz hızlı karar almak önemlidir ancak bu kararların etki analizi konunun paydaşı olan uzmanlar ile istişare edilerek yapılmalıdır.

İMAR AFFI VE YAPI DENETİMİ TARTIŞMALARI

Depremlerin ardından yapı denetimi ve imar affı konuları başlıklara taşındı. TMMOB Mimarlar Odası yayımladığı raporda, 6 Şubat tarihli depremlerin etkilediği 10 ilde; imar affı kapsamında 290 bin 929 yapı kayıt belgesinin düzenlendiğini belirtti. Depremlerin etkilerinin Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da daha yoğun yaşandığı gözlemlendiği ifade edilirken, bölgede imar affı kapsamında düzenlenen yapı kayıt belgelerinin yüzde 43'ünün; 126 bin yapı kayıt belgesinin, bu illerde verildiği kaydedildi.

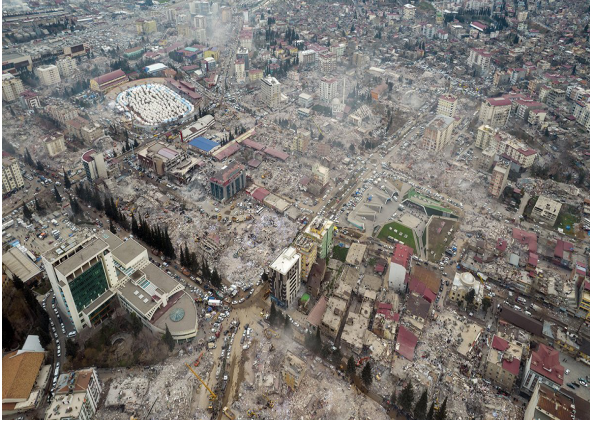
Türkiye'deki mevcut yapı stokunun yüzde 60'ının mimarlık ve mühendislik hizmeti almadığı belirtilen raporda, "kamu yararı yerine özel çıkarlar korunarak çoklu imar uygulamalarına izin verildiği, devletin kamu adına denetim sorumluluklarını yok sayan bir anlayışla yapı denetimi özel sektöre devredildiği" kaydediliyor.

“ Biz ne diyoruz? ”

Türkiye'de depremleri afetlere dönüştüren temel sorun alınmayan önleyici tedbirlerdir. Bu önleyici tedbirlerin başında ise etkin yapı denetim süreçleriyle Türkiye'nin yapı stoğunun depreme dayanıklı hale getirilmesi gelmektedir. Bu anlamda hep bir milad olarak nitelendirilen 1999 depremleri sonrası her ne kadar yapı denetimi mevzuatı oldukça güçlendirilmiş olsa da yaşanan yıkım bu denetimin sağlıklı işlemediğini gözler önüne sermiştir. Denetim sorunu pekala sadece yasa maddeleri üzerinden tartışılabilir ama Türkiye'nin depreme hazırlık sürecinde yaşadığı aksaklıklar, demokratik denge ve denetleme sisteminde yaşanan erozyonla yakından ilişkilidir. Kendi içerisinde şeffaf olmayan ve denetime tabi olmayan yerel yönetimler, yasama denetiminin ve etkin kanun yapım süreçlerinin işletilememesi, yürütme kontrolündeki düzenleyici ve denetleyici kurumlar, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığında yaşanan geriye gidiş bu erozyonun en çarpıcı nitelikteki göstergeleri.

Denge ve denetleme sisteminde yaşanan bu sorunlar, Türkiye'deki yapı denetim süreçlerinin etkin işleyememesindeki temel yapısal nedenlerin başında geliyor. Bu sistemdeki bozulma partizan rant aktarımına kapı aralıyor ve sonuçta denetleyecek olan ile denetime tabi olan arasında etkin denetimi ortadan kaldıran bir süreç doğmuş oluyor. Bu süreci yapı denetim sürecinin temel paydaşları olan müteahhitler, yapı denetim firmaları ve yerel yönetimler üçgeninde takip etmek mümkün. Benzer şekilde torba kanun şeklinde çıkarılan ve uzman görüşleri ve katılımcılığın sağlanamadığı imar affı kanunları da bu süreci daha da işlevsiz hale getiriyor ve yaşanan depremlerin yıkıcılığını ve can kayıplarını artırıyor. Bu nedenle afetlere ilişkin etkin önleyici tedbirlerin alınması ve afet sonrasında etkin müdahale kapasitesinin kazanılması Türkiye'de etkin işleyen denge ve denetleme mekanizmasıyla mümkün.

AFET SONRASI YARGI SÜRECİ: MÜTEAHHİTLERE TUTUKLAMA

Depremlerin ardından yargı süreçleri de kamuoyunun dikkatinde. Deprem bölgesinde yıkılan binaların sorumluları hakkındaki işlemler; izin veren, denetleyen veya denetimlerdeki hatalar ile yıkılan yapılarda delillerin karartılıp karartılmadığı tartışma konusu.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, depremde yıkılan binalarla ilgili soruşturmalarda 171 kişi hakkında tutuklama kararı çıkarıldığını belirtti. Bozdağ, “Şu ana kadar tutuklu 171 kişiden 78’inin müteahhit, 64’ünün yapı sorumlusu olduğunu görüyoruz. Yapı sahibi 11 kişi, binada değişiklik yapan 18 kişi var. Hakkında adli kontrol verilen 70 müteahhit var, yapı sorumlusu 78, yapı sahibi 21, binada değişiklik yapan 28 kişi” açıklamasında bulundu.

Gaziantep’in Nurdağı ilçesinin Belediye Başkanı Ökkeş Kavak da çöken binaların müteahhidi olan Yunus Kaya ile ortaklığı ve inşaat aşamasında belediyenin yapması gereken denetimleri gerçekleştirmediği iddia iddiasıyla yürütülen soruşturma kapsamında tutuklandı. Kavak’ın ilk ifadesinde daha önce müteahhitlik yaptığı ancak belediye başkanı olduktan sonra şirketi, kardeşi Osman Kavak’a devrettiğini söylediği aktarıldı.

Nurdağı Belediye Meclis üyesi ve İmar Komisyonunda görevli Yunus Kaya da, Mersin’de yakalandıktan sonra tutuklanmıştı. Kaya’nın, Nurdağı Belediye Başkanı Ökkeş Kavak’ın kardeşine ait inşaat şirketiyle ortak projeler yaptığı belirlenmişti.

“Biz ne diyoruz?”

1999 depremleri sonrası etkin işletilmeyen yargı süreçleri hem kamuoyu vicdanını yaralamış hem de sorumluların neden oldukları yıkım düşünüldüğünde orantısız şekilde cezalandırılmalarına neden olmuştur. Günümüzde yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığındaki geriye gidış ve siyaset ile sermayenin yakınlık seviyesi düşünüldüğünde yaşanan afetlerde ihmali olan kişilerin etkin yargılama süreçleri işletilerek gerekli cezaları alacaklarına ilişkin kaygılar daha da yükselmiştir. Bağımsız ve tarafsız yargı erki tarafından sorumluların caydırıcı cezalara çarptırılmaması yapılan ihmallerin tekrarlanması yönünde de etkili olacaktır. Bu nedenle yaşanan yıkımda sorumluluğu olan tüm kişilerin etkin şekilde yargılanması yaşamsal önem sahiptir. Bunun temel koşulu ise Türkiye’de yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının ivedilikle tesis edilmesidir.

DEPREM BÖLGELERİNDE ‘KAÇIRILAN ÇOCUKLAR’ İDDİASI

Deprem bölgelerinde, refakatsiz olan, kimliği belirlenemeyen, ailesi tarafından aranan ve nerede olduğu tespit edilemeyen çocuklar gündemdeki yerini koruyor. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, “Deprem bölgesinde şu ana kadar ailelerine ulaşılamayan refakatsiz çocuklar konusunda tek yetkili kurum bakanlığımızdır” derken, Önce Çocuklar ve Kadınlar Derneği, deprem bölgesinden kaçırıldığı iddia edilen refakatsiz çocuklarla ilgili suç duyurusunda bulundu.

İzmir Barosu da, ebeveynleri olmayan çocukların tarihatlarla ilişkili kişi ve kurumlara teslim edilmesi iddialarına ilişkin İHH ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı hakkında suç duyurusunda bulundu.

CHP TBMM Grubu ise “depremlerde kaybolan insanlar ve refakatsiz kalan çocuklarla” ilgili TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna başvuruda bulunarak, Çocuk Hakları Alt Komisyonunun vakit kaybetmeksizin harekete geçirilmesi çağrısı yaptı.

Biz ne diyoruz?

Yaşanan yıkım sonrası yakınlarını kaybeden çocuklara yönelik etkin politikalar ortaya konması yaşamsaldır. Bunun temel nedeni ise çocukların afet sonrası dönemde en kırılgan gruplar arasında bulunmasıdır. Şüphesiz ilgili bakanlık, çocuklara yönelik oluşabilecek güvenlik riskleri ve çocukların ailelerine kavuşturulması noktasında esas sorumludur. Ancak bu süreç çok boyutludur ve konunun paydaşları olan sivil toplum örgütleriyle idari kurumların koordinasyon içerisinde çalışması yaşamsal öneme sahiptir.

KIZILAY'IN ÇADIR SATIŞI TEPKİLERE NEDEN OLDU

Depremlerin ardından sivil toplum kuruluşlarının afet yönetiminde etkin rol almasıyla vatandaşlar da bağış kampanyalarında bu kuruluşlara yöneldi.

Sivil toplumun etkinliği siyasetin de gündemine oturdu. Tartışmalar özellikle, Müzisyen Haluk Levent'in kurucusu olduğu AHBAP Derneği üzerinden yürütülürken, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin partisinin grup toplantısında yaptığı "Devleti bir kenara itip, ahabap çavuş ilişkileriyle yardım toplanması, bu kapsamda paralel bir hat kurulması devletin inandırıcılığını bir nevi gölgelemektir" açıklaması dikkat çekti.

Kızılay'ın, AHBAP Derneği'ne çadır sattığının ortaya çıkması da bir başka tartışma konusu oldu. Muhalefet çadırların bölgeye ücretsiz ulaştırması gerektiğini belirterek, Kızılay'ı "fırsatçılık yapmakla" suçladı. Kızılay'dan yapılan açıklamada ise "Kızılay Derneği, kamu maliyesinden herhangi bir bütçe desteği almamaktadır; vergilerle oluşturulan kamu bütçesi Kızılay'a aktarılmamaktadır" denildi.

Biz ne diyoruz?

1999 depremlerinden sonra yaşanan afete müdahale ve alınmayan önleyici tedbirler yoğun tartışma konusu olmuştur. Bu bağlamda yaşanan sorunlar pek çok yeni düzenlemenin hayata geçmesini sağladı. Bunlardan en önemlisi ise afetlere müdahale konusunda merkezileşmiş bir yapının kurulması oldu. 2009 yılında kurulan AFAD daha önce parçalı bir yapıya sahip olan afet koordinasyonu mekanizmasını tek kurumda birleştirdi. İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan AFAD'ın afetlerdeki performansına yönelik eleştiriler kendi raporlarına da yansımaya rağmen kurumun etkinliğini yükseltecek adımlar atılmamıştır. Yaşanan son depremlerde afete müdahale ve afet sonrasında ilişkin koordinasyonsuzluk bu kurumu tartışmaların merkezine oturtmuştur. Benzer bir tartışma oldukça köklü bir kurum olan Kızılay için de yapılmaktadır. Bu tartışmalar Kızılay'ın sivil toplum örgütlerine çadır satışı yapması sonrasında daha da derinleştirmiştir.

Bu iki kurumda yaşanan sıkıntıların temelinde demokratik denge ve denetleme mekanizmasının sağlıklı işlemesi için hayata geçirilmesi gereken şeffaflık, hesap verebilirlik ve liyakat ilkelerinin kurumlarda işler hale getirilememesi vardır. Bu kurumların özellikle idari personelinin yetkinlik seviyeleri, toplanan bağışların ve bu kurumların gelirlerinin nerelere harca edildiğinin tespiti ve bu kurumların etkin şekilde denetlenebilmeleri etkinlik seviyelerini yakından etkilemektedir. Her iki kurum için de bu prensiplerin işlerlik kazanamamış olması son yaşanan afetlerde bu kurumlara ilişkin tartışma yaratan unsurların temelini oluşturmaktadır.

Dedi ki;

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

"Sarsıntuların yıkıcı etkisi, olumsuz hava şartları, hasar gören altyapının getirdiği zorluklar gibi sebeplerle maalesef ilk birkaç gün Adıyaman'da arzu ettiğimiz etkinlikte çalışma yürütemedik. Bunun için sizden helallik istiyorum."

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu:

"Yaşananlara siyaset üstü bakmayı, iktidarla hizalanmayı reddediyorum. Bu çöküş tam da sistematik rant siyasetinin sonucudur."

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener:

"Tedbir almayıp, sorumluluğunu yerine getirmeyip, milletimizin enkazdan uzanan elini tutamayıp, üstüne de, tevekkülden bahsedip, meseleyi kadere havale etmek; şuarsuzluktur, aymazlıktır, terbiyesizliktir."

TBB Başkanı Av. Erinç Sağkan:

"Yurttaşlarımız, yaşanan felaket sonrası birkaç yıl boyunca sürecek çalışmalar yapılması gerektiğinin bilincinde olmalıdır. Türkiye Barolar Birliği, deprem sebebiyle yaşanan kayıpların sorumluları hakkında yürütülecek yargı sürecine başından sonuna kadar müdahil olacaktır."

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay:

"10 bin TL hane başı destek; afette yıkık, acil yıkılacak, ağır hasarlı, orta hasarlı veya az hasarlı tespit edilen konutlara yöneliktir. Yani hasarsız olanlar değil; hasarsızın dışında kalan diğer alanlarla ilgilidir."

Dedi ki;

TMMOB Mimarlar Odası Başkanı Eyüp Muhçu:

"İmar aflarının cinayet olduğunu yaşanan depremlerde gördük. Yeniden bu cinayetlerin olmaması için bir adım olarak değerlendirilmesi ve bu girişimlerin geri çekilmesi ve reddedilmesi gerekiyor."

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Taner Yüzgeç:

"Diploma mühendislik için tek başına yeterli değil. Bir kişinin mesleği yapıp yapamayacağını meslek kuruluşlarının belgelendirmesi gerekli. Yapı denetim yasası ve imar kanunu değişmeli. Mühendislik eğitimi mutlak olarak bugünkü halinden çıkarılmalı."

TİP Sözcüsü, İstanbul Milletvekili Sera Kadıgil:

"Birçok kadın en normal ihtiyaçları olan pedi isterken bile çekiniyor. Gezdiğimiz çadır kentlerde tanıyanlar ne acı ki gizlice peşimizden gelip LGBTİ+ oldukları için uğradıkları sair mağduriyeti anlatıyor."

CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut:

"Vatandaş can derdindeyken, enkaz altında canlar varken, dondurucu soğukta dışarıda üşürken Kızılay'ın çadırları bedelsiz dağıtmak yerine satması asli görevinden uzaklaşan kurumun ticarethane haline geldiğini açıkça göstermektedir."

İYİ Parti Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş:

"Ülkemiz riskli bir deprem bölgesiyken, İstanbul başta olmak üzere her bölge ve şehir için uzmanların uyarıları olmasına rağmen Ulusal Deprem Konseyi gibi önemli bir kuruluşu lağvetmenin sebebi nedir?"

Dedi ki;

Eşitlik İçin Kadın Platformu:

“Çocuklara ilişkin yasal düzenlemelerin ve uygulamaların tümü, çocuğun üstün yararı ilkesi gözetilerek yapılmak zorundadır. Hukuk dışına çıkılamaz. Refakatsiz, mülteci, yoksul çocukların yasal düzenlemelere aykırı şekilde devlet dışı kurumların, tarikatların evlerine yerleştirilmeleri kabul edilemez.”

EĞİTİM -SEN:

“Üniversiteler, eğitim-öğretimin yanı sıra dinamik bir sosyalleşmenin geliştiği ve dayanışmanın güçlendiği alanlardır. Daha önce pandemi sürecinde eğitimden koparılmış öğrencilerimizi bir kez daha eğitimden koparmak bu kuşaağa yapılan çok büyük bir haksızlıktır.”

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu:

“Yardım kampanyası AFAD tarafından gerçekleştiriliyor, onun için toplanan bağışlarla ilgili ne harlandı, ne kadar harlandı, bunun tamamen geçmiş dönemlerde olduğu gibi bu dönemde de aynı istikamette olacağını söylemek isterim. Bu konuda devletle eş koşmaya çalışan varsa da gereği yerine getirilecektir.”

Haluk Levent:

“Bağış yapanların siyasi kimliği yok. Her kesimden ama her kesimden bağış geldi. Ülkemin tüm siyasi parti liderlerine projelerimizi anlatmak onlarla bilgi alışverişinde bulunmak ve destek istemek zorundayız.”